

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 181/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. apríla 2010 predbežne prerokoval sťažnosť A. R., T., zastúpenej advokátom Mgr. M. M., T., vo veci namietaného porušenia jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Galanta v konaní vednom pod sp. zn. 10 C 9/2005 a jeho rozsudkom zo 16. februára 2009 a postupom Krajského súdu v Trnave v konaní vedenom pod sp. zn. 24 Co/133/2009 a jeho rozsudkom z 27. januára 2010 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. R. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bol 13. apríla 2010 doručený „*podnet*“ A. R. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorý ústavný súd považoval za sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky [(ďalej len „ústava“), pretože inštitút podnetu bol zrušený ústavným zákonom č. 90/2001 Z. z. z 23. februára 2001, ktorým sa mení a dopĺňa Ústava Slovenskej republiky č. 460/1992 Zb. v znení neskorších

predpisov], ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom Okresného súdu Galanta (ďalej len „okresný súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 10 C 9/2005 a jeho rozsudkom zo 16. februára 2009 a postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) vo veci vedenej pod sp. zn. 24 Co/133/2009 a jeho rozsudkom z 27. januára 2010.

Sťažovateľka okrem iného uviedla, že *„sa svojím návrhom zo dňa 30. 1. 2005 podaným na Okresnom súde Galanta domáhala, aby súd zaviazal odporcu v I. a II. rade zaplatiť sumu 273.024,- Sk so 16,5 %-tným úrokom z omeškania od 5. 3. 2003 do zaplatenia a sumy 9.045.000,- Sk s 13 %-tným úrokom z omeškania od právoplatnosti rozsudku do zaplatenia. Právnym titulom nároku podnecovateľky bola škoda spôsobená na zdraví podnecovateľky v súlade s ust. § 420 ods. 1 Obč. zák. porušením právnej povinnosti odporcom v I. rade, keď dňa 4. 3. 2003 došlo k zrážke motorových vozidiel, čím utrpela podnecovateľka poškodenia na zdraví.“*

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že *„Rozsudkom Okresného súdu v Galante sp. zn. 10 C 9/2005-245 zo dňa 16. 02. 2009 v právnej veci žalobkyne proti žalovaným v I. a II. rade o náhradu škody z ublíženia na zdraví a o mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia rozhodol, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobkyňi 495,42 Eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku, súd žalobu v časti sťaženia spoločenského uplatnenia, mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a v časti úrokov z omeškania zamietol, v ostatnej časti súd konania zastavil a nepriznal žiadnemu z účastníkov právo na náhradu trov konania. Prvostupňový súd rozsudkom dospel k záveru, že v danom prípade sa nepreukázali dôvody hodné osobitného zreteľa za účelom mimoriadneho zvýšenia bolestného a odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia.“*

Sťažovateľka podala proti uvedenému prvostupňovému rozsudku 27. februára 2009 odvolanie, a to proti jeho výrokom 1, 2 a 5, ktorými:

- boli žalovaní v 1. a 2. rade zaviazaní zaplatiť jej spoločne a nerozdielne sumu 495,42 € do troch dní od jeho právoplatnosti,

- okresný súd žalobu v časti týkajúcej sa nároku za sťaženie spoločenského uplatnenia a mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako aj v časti úrokov z omeškania zamietol,

- okresný súd vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Odvolanie proti rozsudku okresného založila sťažovateľka na tvrdení, že vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Ďalej dôvodila tým, že okresný súd nezohľadnil trvalosť a nezvratnosť jej zdravotného stavu a posudzoval jej nároky ako nároky osoby, ktorá úplne prekonala všetky následky úrazu.

O odvolaní sťažovateľky rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 24 Co/133/2009 zo 4. februára 2010, ktorým prvostupňový rozsudok v napadnutých častiach potvrdil a nepriznal žalovaným náhradu trov odvolacieho konania stotožniac sa v celom rozsahu so závermi, ku ktorým dospel okresný súd.

V ďalšej časti sťažnosti poukazuje sťažovateľka na podľa nej diskriminačnú zákonnú úpravu aplikovanú v jej právnej veci [vyhláška č. 32/1965 Zb. ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov z 1. apríla 1965 o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení účinnom v relevantnom čase (ďalej len „vyhláška“)] vyslovujúc názor, že pri výklade § 7 ods. 3 vyhlášky umožňujúcej súdu v prípadoch hodných osobitného zreteľa zvýšiť odškodnenie za bolesť a za sťaženie spoločenského uplatnenia nad sumu uvedenú v odsekoch 1 a 2 malo byť vychádzané zo zákonnej definície pojmu „prípadoch hodných osobitného zreteľa“ podľa definície obsiahnutej v § 5 ods. 5 zákona č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a o náhrade za sťaženie spoločenského uplatnenia a o zmene a doplnení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1994 Z. z. o zdravotnom poistení, financovaní zdravotného poistenia, o zriadení Všeobecnej zdravotnej poisťovne a o zriaďovaní rezortných, odvetvových, podnikových a občianskych zdravotných poisťovní v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 461/2008 Z. z.

V okolnostiach daného prípadu malo byť podľa sťažovateľky postupované v súlade s § 7 ods. 3 vyhlášky, a to vzhľadom na to, že uvedené ustanovenie možno „považovať za účelný nástroj na odstránenie neprimeranosti zákona, ktorá tu z dôvodu zdlhavosti legislatívneho procesu vznikla“.

Odvolávajúc sa na judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sťažovateľka tvrdí, že súdy sa k jej nároku postavili „ako k nárokom osoby bez predchádzajúcich kultúrnych, spoločenských a pracovných aktivít, ktorá absolvovaním zložitých a mnohopočetných operácií a bolestivej liečby úplne vyzdravela a plnohodnotne sa zaradila do spoločenského, kultúrneho a pracovného života. Prvostupňový súd vôbec nevzal v úvahu, že žalobkyňa sa následkom úrazu stala úplnou invalidnou dôchodkyňou bez predpokladaného uzdravenia či zlepšenia súčasného stavu a že súdny znalec z odboru zdravotníctva a farmácia nehodnotí spoločenské, kultúrne a pracovné aktivity žalobkyne pred úrazom a po ňom. Znalec hodnotil iba výkon bežných úkonov pri samoobslužke.

Znalcom zvýšené odškodnenia za sťaženie spoločenského uplatnenia a za vytrpené bolesti nepovažujeme za dostatočné a zodpovedajúce poškodeniu zdravia podnecovateľky a s tým spojeným obmedzeniam vo všetkých sférach života.“.

Priznaná suma odškodnenia nemôže byť podľa sťažovateľky správna aj preto, že súdy zohľadnili na jej strane podstatne priaznivejšie podmienky, než v skutočnosti mala.

Keďže krajský súd rozhodol o odvolaní sťažovateľky na neverejnom zasadnutí, považuje aj túto okolnosť za jeho pochybenie zastávajúc názor, že krajský súd mal postupovať v súlade s § 214 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), a keďže tak neurobil, odňal jej svojím postupom možnosť konať pred súdom.

Sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„Právo podnecovateľky podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky konaním a rozhodnutiami Okresného súdu Galanta zo dňa 16. 2. 2009 sp. zn. 10 C 9/2005-245 a Krajského súdu Trnava zo dňa 4. 2. 2010 (správne má byť 27. 1. 2010, pozn.) sp. zn. 24 Co/133/2009-280 boli porušené.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným spôsobom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

1. Ústavný súd predovšetkým konštatuje, že sťažovateľka napadla aj rozsudok okresného súdu sp. zn. 10 C 9/2005 zo 16. februára 2009. Vzhľadom na princíp subsidiarity, ktorý vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, ústavný súd nemá právomoc preskúmať napadnutý postup okresného súdu, keďže proti nemu bol prípustný riadny opravný prostriedok, ktorý sťažovateľka využila, t. j. o odvolaní proti rozsudku okresného súdu rozhodoval krajský súd ako súd odvolací rozsudkom sp. zn. 24 Co/133/2009 z 27. januára 2010. Z tohto dôvodu

bolo potrebné sťažnosť v tejto časti odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

2. Ústavný súd sa ďalej zaoberal sťažnosťou v časti smerujúcej proti krajskému súdu, ktorý mal podľa sťažovateľky svojím rozsudkom sp. zn. 24 Co/133/2009 z 27. januára 2010 porušiť jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Článok 46 ods. 1 ústavy zahŕňa „právo na súd“, to znamená právo začať konanie na súde v „občianskoprávných veciach“ ako jeden z jeho aspektov. K nemu pristupujú záruky, pokiaľ ide o organizáciu, zloženie súdu a vedenie procesu. Kvalita procesu zahrnutá v základnom práve na spravodlivé súdne konanie v zmysle čl. 46 ods. 1 ústavy je zabezpečená zárukami procesného a inštitucionálneho charakteru.

Sťažovateľka považuje za porušenie svojho označeného základného práva najmä spôsob, akým sa krajský súd vysporiadal s vykonanými dôkazmi v rámci ich hodnotenia a následného vyvodenia zodpovedajúcich skutkových a právnych záverov v ich meritórnom konečnom rozhodnutí. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka svojou sťažnosťou vlastne pokračuje v polemike so všeobecnými súdmi na úrovni nimi aplikovaného práva, a to predovšetkým uplatnením podstatnej časti argumentácie, o ktorú oprela už svoje odvolanie proti rozsudku okresného súdu sp. zn. 9 C 224/2002 z 18. septembra 2006 s tým, aby ústavný súd preskúmal namietaný rozsudok krajského súdu očakávajúc spochybnenie krajským súdom podanej interpretácie a následnej aplikácie relevantných právnych noriem. Sťažovateľka v podstate očakáva zo strany ústavného súdu revíziu napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorým bol potvrdený prvostupňový rozsudok v odvolaním napadnutých častiach. Ústavný súd k tomu uvádza, že pokiaľ ide o medze zasahovania ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov, tak vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že mu neprislúcha hodnotiť správnosť skutkových záverov či právneho posúdenia veci

všeobecnými súdmi, pretože nie je prieskumným súdom, nadriadeným súdom a ani ochrancom zákonnosti (II. ÚS 1/95). Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo záväznou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli do takej miery zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, že by zásadne popreli účel a význam zákonného predpisu (I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 382/06, I. ÚS 88/07).

Podľa názoru ústavného súdu sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu vo svojom odôvodnení (vychádzajúc aj z dôvodov uvedených v odôvodnení rozsudku okresného súdu, s ktorým sa krajský súd stotožnil) jasne a zrozumiteľne podáva výklad použitého právneho predpisu a obsahuje dostatočnú argumentáciu pre výrok meritórneho rozhodnutia o odvolaní, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny. V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľnými a ako takým vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Sťažnosťou napadnutý rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je ani prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle, a taktiež ho nemožno označiť za arbitrárny, pretože dáva zrozumiteľným spôsobom vysvetľujúcu odpoveď na všetky podstatné otázky, prečo bol potvrdený prvostupňový rozsudok.

Tento záver vyplýva aj z ďalej citovaných častí odôvodnenia napadnutého rozsudku.

1. Pokiaľ ide o priznanie odškodnenia za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia, krajský súd okrem iného uviedol:

„Ako vyplýva zo znaleckého posudku, bolestné bolo u navrhovateľky znalcom stanovené na 1690 bodov, pričom znalec v znaleckom posudku (č. l. 164) postupoval v súlade s predmetnou vyhláškou a zásadami pre hodnotenie odškodnenia za bolesť a konkretizoval položky, kde zvyšoval bodové hodnotenie rešpektujúc pri jednotlivých položkách ľahší, resp. ťažší priebeh liečenia, resp. bolesti, a kde prichádzalo k poškodeniu

na zdraví, ktoré si vyžadovalo bolestivejšie spôsoby liečby, tam zvyšoval v zmysle uvedených zásad hodnotenie o polovicu a pri súbehu bolestivejšej liečby s operačnými výkonmi zvyšoval bolestné o dvojnásobok základnej sadzby v súlade s vyhláškou. Napríklad pri trieštivej zlomenine jamky pravého bedrového zhybu s vyklbením liečená operačne je bodové ohodnotenie 130 bodov, znalec zvýšil o polovicu, nakoľko bola potrebná operácia, ďalej pri prvej reoperácii pravého bedrového zhybu pre nehojenie sa zlomeniny a odumieranie hlavice stehennej kosti je bodové ohodnotenie 260 bodov, pričom znalec ho zvýšil o dvojnásobok t. j. súbeh, lebo sa jednalo o bolestivejší spôsob liečby a bola potrebná opäť operácia, taktiež zvyšoval o dvojnásobok druhú reoperáciu pravého zhybu pre vyklbenie umelého kĺbu s uvoľnením jamkového komponentu a podobne.

Z uvedeného možno konštatovať, že pri tých položkách, ktoré vyžadovali bolestivejší spôsob liečby, vyžadovali si operačný zákrok, alebo išlo súbeh, boli v súlade s vyhláškou a jej prílohou tieto skutočnosti zohľadnené, a preto bolestné bolo vyčíslené správne a vzhľadom na bodové ohodnotenie bolestného vo výške 1690 bodov odporcovia sú povinní navrhovateľke zaplatiť 101.400,- Sk (1690 bodov x 60,- Sk) a keďže odporca v 2. rade už plnil vo výške 86.475,- Sk a novým znaleckým posudkom s prihliadnutím na zvýšené bolestné vyčíslené znalcom vznikla potreba doplatiť rozdiel 14.925,- Sk, t. j. 495,42 Eur, na ktoré prvostupňový súd odporcu zaviazal a v tejto položke považoval odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa za vecne správne.

Podľa § 4 ods. 1 vyhl. č. 32/65 Zb. sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodenie na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojovanie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju, a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a v spoločnosti.

Podľa § 6 ods. 1 cit. vyhl. pri odškodňovaní sťaženia sa vychádza zo základného počtu hodov, ktorým bolo toto sťaženie ohodnotené v lekárskom posudku.

Podľa § 6 ods. 2 cit. vyhl. suma zodpovedajúca základnému počtu bodov zistenému lekárom sa primerane zvýši až na dvojnásobok podľa predpokladov, ktoré poškodený vo veku, v ktorom bol poškodený na zdraví, mal pre uplatnenie v živote a v spoločnosti a ktoré sú v dôsledku poškodenia obmedzené alebo stratené. Týmito predpokladmi sa

rozumie najmä možnosť uplatniť sa v rodinnom, politickom, kultúrnom a športovom živote a možnosť voľby povolania a ďalšieho sebazdelávania; pritom sa prihliadne na to, či ide o muža alebo ženu.

Ako vyplýva zo znaleckého posudku, znalec ohodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia 625 bodmi, pričom na pojednávaní sa opravil z dôvodu matematickej chyby, resp. nesprávnej aplikácie jednej položky, že má byť správny počet bodov 600. Ako je zrejmé zo znaleckého posudku, obmedzenie pohyblivosti v pravom bedrovom zhybe zhodnotil znalec plným počtom, teda 200 bodov, obmedzenie pohyblivosti v ľavom bedrovom kĺbe, ktoré vyhodnotil ako stredne ťažké obmedzenie pohyblivosti, ohodnotil polovičným počtom bodov, teda 100, skrátenie pravej dolnej končatiny o 3 cm zhodnotil polovičným počtom bodov, teda 25, poúrazová plochá noha vpravo ohodnotil ako stredné rozmedzie t. j. $\frac{1}{2}$ - 100 bodov, obdobne aj poúrazová plochá noha vľavo a obmedzenie hybnosti chrbtice L5 v oblasti počtom 75 bodov, t. j. 600 bodov. V závere svojho znaleckého posudku znalec konštatoval, že aj keď navrhovateľka utrpela vážny úraz, resp. poškodenie na zdraví, je v obsluhu sebestačná. Aj vo svojej výpovedi dňa 2. 2. 2009 znalec uviedol, že navrhovateľka je síce postihnutá trvale, ale nie je odkázaná na starostlivosť inej osoby, pretože sa vie umyť, najesť, učesať, vie sama odísť na WC, obliecť sa a existujú rôzne protetické pomôcky, ktoré postihnutému pomáhajú v samoobsluhu.

Odvolaací súd sa stotožňuje s tvrdením odporcu v 2. rade v odvolaní, že sťaženie spoločenského uplatnenia sa odškodňuje, ak poškodený na zdraví má preukázateľne nepriaznivé dôsledky pre životné úkony poškodeného, pre uspokojenie jeho životných a spoločenských potrieb alebo pre plnenie jeho spoločenských úloh. Odškodnenie za sťaženie spoločenského uplatnenia musí byť primerané povahe následkov a ich predpokladanému vývoju a to v rozsahu, v akom sú obmedzené možnosti poškodeného uplatniť sa v živote a spoločnosti a tieto náležitosti znalecký posudok zohľadnil a vychádzal v tomto smere zo znenia vyhlášky, ktorá pri obodovaní rozlišuje, či ide o muža a ženu, rozlišuje jednotlivé postihnuté orgány a rozpätie nastavených bodov je tak, aby bolo možné zohľadniť aj rozdiely medzi menším následkom v sťažení spoločenského uplatnenia a väčším. Sama vyhláška ukladá lekárovi, aby v prípade, že možno očakávať priaznivý vývoj, hodnotil sťaženie spoločenského uplatnenia pri dolnej hranici bodového rozmedzia a v prípade intenzívnych následkov pri hornej hranici bodového rozmedzia. Podľa názoru odvolacieho

súdu všetky tieto skutočnosti znalec zohľadnil, sumu bodov za sťaženie spoločenského uplatnenia vypočítal správne, preto ak v tejto časti prvostupňový súd návrh navrhovateľky zamietol, lebo odporca 2 v rozsahu obodovania plnil, bolo potrebné v tejto časti jeho rozhodnutie ako vecne správne potvrdiť.“

2. Nepriznanie nároku na mimoriadne zvýšenie bolestného a mimoriadne zvýšenie sťaženia spoločenského uplatnenia odôvodnil krajský súd tým, že *„ťažisko odvolania navrhovateľky spočívalo práve v neuplatnení ust. § 7 ods. 3 cit. vyhlášky pri posudzovaní splnenia podmienok na zvýšenie náhrady v zmysle vyššie citovaného ustanovenia vyhlášky, pričom odvolací súd vychádzal z rozhodnutia NS SR 4 Cdo 46/2006, ako aj z obvyklej justičnej praxe, že zvýšenie náhrady nad stanovený limit je prípustné iba v prípadoch hodných osobitného zreteľa, kedy možnosti poškodeného sú veľmi výrazne obmedzené, či celkom stratené v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových, či iných aktivít v dobe pred vznikom škody. Ide o prípady, keď u poškodeného prišlo k veľmi výraznému obmedzeniu alebo k strate možnosti spoločenského uplatnenia v porovnaní s vysokou a mimoriadnou úrovňou jeho kultúrnych, športových či iných aktivít v dobe pred vznikom škody, alebo vtedy, keď pre následky úrazu je poškodený takmer vyradený zo života, a keď jeho predpoklady na uplatnenie v spoločnosti sú takmer stratené, nie je schopný sa sám obslúžiť a podobne. I keď poškodenie zdravia navrhovateľky nepochybne zanechalo trvalé následky a navrhovateľka je obmedzená v rôznych formách spoločenského uplatnenia, zo zisteného skutkového stavu nevyplývala vysoká a mimoriadna úroveň jej športových, kultúrnych, či iných spoločenských aktivít v dobe pred vznikom škody. Nebol preto možný záver o existencii dôvodov hodných osobitného zreteľa, ktoré prichádzajú do úvahy v prípadoch vysokej a mimoriadnej úrovne športových, kultúrnych či iných aktivít poškodeného pred vznikom škody. Navrhovateľka v tomto smere žiadne dôkazy nepredložila a neobstojí ani jej tvrdenie v odvolaní, že prvostupňový súd v tomto smere nevedol žiadne dokazovanie, lebo dôkazné bremeno v zmysle novely Občianskeho súdneho poriadku je na účastníkoch a navrhovateľka v tomto smere v priebehu konania žiadne návrhy na dokazovanie nežiadala vykonať, čo potvrdil aj právny zástupca na poslednom pojednávaní, keď uviedol dňa 2. 2. 2009, že žiadne návrhy na dokazovanie nemá. Aj podľa vyjadrenia znalca je navrhovateľka sebestačná v základných životných úkonoch a teda*

na jej prípad sa vzťahuje základné bodové ohodnotenie, v ktorom je zohľadnené jej sťaženie spoločenského uplatnenia a takéto odškodnenie zohľadňuje už obmedzenie v živote, ktoré je samo osebe prirodzene nepríjemné. Preto aj v tejto časti bolo rozhodnutie súdu prvého stupňa vecne správne.“

V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, odôvodnenie ktorých je úplne odchylné od veci samej, alebo aj celkom nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06, IV. ÚS 158/2010).

Vzhľadom na uvedené niet z ústavnoprávneho hľadiska žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutého odvolacieho rozhodnutia, ktoré sú dostatočne odôvodnené a majú oporu v dokazovaní vykonanom oboma všeobecnými súdmi. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu, keď navyše nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

Ústavný súd v tejto súvislosti pripomína, že sťažovateľke súdy neodopreli spravodlivosť, ibaže jej návrhu v časti sťaženia spoločenského uplatnenia a v časti zvýšenia náhrady bolestného a za sťaženie spoločenského uplatnenia nevyhoveli, pričom pri posudzovaní rozsahu tohto odškodnenia museli nevyhnutne vychádzať z vyhlášky platnej a účinnej v čase vzniku tohto nároku.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osobe na prijatie eventuálneho záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu (resp. na spravodlivý proces) stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že

všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi odôvodnením rozhodnutia krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05). O taký prípad išlo aj v prerokúvanej veci, preto ústavný súd považuje sťažnosť v tejto časti za zjavne neopodstatnenú.

Pretože ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde dospel k záveru, že účinky výkonu právomoci krajského súdu v danom prípade sú zlúčiteľné so sťažovateľkou označeným základným právom, sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

3. Čo sa týka tej časti sťažnosti, v ktorej sťažovateľka namieta, že krajský súd rozhodol o jej odvolaní na neverejnom zasadnutí kvalifikujúc túto okolnosť za jeho pochybenie znamenajúce odňatie jej postupom krajského súdu možnosti konať pred súdom, ústavný súd k tomu uvádza, že podľa § 214 ods. 1 OSP na prejednanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej nariadi predseda senátu odvolacieho súdu pojednávanie vždy, ak a) je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, b) súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania, c) to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

Podľa § 214 ods. 2 OSP v ostatných prípadoch možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

Ak teda v rámci odvolacieho konania nebolo potrebné či už opakovať, alebo doplniť dokazovanie, čo bolo na zvážení krajského súdu, pretože skutkový stav zistený súdom prvého stupňa bol z hľadiska dôkaznej situácie dostatočný, a taktiež neboli splnené ani ďalšie podmienky podľa § 214 ods. 1 OSP, ktoré predsedovi senátu odvolacieho súdu v prípade prejednávania odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej obligatórne prikazujú nariadiť pojednávanie, krajský súd správne aplikoval § 214 ods. 2 OSP, podľa ktorého mohol o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania. Napokon, ako vyplýva zo znenia tohto zákonného ustanovenia, hlavnou formou odvolacieho konania je konanie bez nariadenia pojednávania.

V nadväznosti na uvedené ústavný súd konštatuje, že ak orgán verejnej moci (v namietanom prípade krajský súd) legálnym a dôvodným spôsobom aplikuje právo, dôsledky vo veci uplatnených právnych predpisov nemôžu znamenať porušenie základného práva alebo slobody sťažovateľky.

Podľa názoru ústavného súdu krajský súd postupoval, aj pokiaľ ide o túto námietku sťažovateľky, spôsobom súladným so zákonom, a preto je namieste konštatovať, že takýmto spôsobom nemohlo dôjsť k porušeniu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a sťažnosť je potrebné aj v tejto časti odmietnuť pre jej zjavnú neopodstatnenosť.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. apríla 2010